

L'entrevista

L'OBJECTE

És evident que per a una professora de Llengua i Literatura l'objecte que sempre l'acompanya és el llibre. En aquest sentit, la Gabi té clar que «som el que llegim».

GABRIELA GÓMEZ, LA 'GABI' > PROFESSORA JUBILADA DE LLENGUA I LITERATURA CASTELLANA DEL NARCÍS MONTURIOL

La 'Gabi' és d'aquelles professores que deixen petja i després de trenta-vuit anys treballant a l'institut, aquest ha decidit posar el seu nom a la biblioteca. Encara avui la seva figura és d'allò més rellevant entre l'alumnat i el professorat del centre educatiu de secundària

ÀNGEL REYNAL

Marta Arranz Perpinyà | FIGUERES

■ Veient la rebuda que li ha fet l'alumnat, es percep clarament que ha deixat una petja important al jovent. Tot un mèrit per haver sigut la professora de Llengua i Literatura Castellana, no?

És un mèrit i sovint és complicat, però val a dir que són molt bon agents i he tingut promocions d'alumnes molt maques.

La seva no és una assignatura fàcil. Com l'ha intentat transmetre a l'alumnat?

Sempre dic que hi ha dues assignatures en una mateixa i, en realitat, no tenen res a veure. La part de llengua és una manera d'explicar, d'entendre i d'estudiar totalment diferent a la literatura. Pel que fa a la llengua, l'alumnat parteix de la base que ja sap parlar i que ja parla bé. En canvi, la literatura és una experiència nova d'alguna cosa que ve de fora. M'agrada molt agafar textos i veure com és de complicat dir el que sentim i veure com les paraules se'ns entrebanquen, i és llavors quan t'adones de la importància que té saber utilitzar una paraula en el moment just. Hem d'estar enamorats de les paraules; la llengua no ha de ser saber determinants o verbs. Si no tens aquesta eina, no pots estructurar el pensament i, si no pots estructurar-ho, coixeges en tot. L'alumnat sovint veu que estudia i

els surt malament l'examen i et diuen: «estudiaré més», i jo sempre els dic: «et tornarà a sortir malament perquè t'estàs enguixant aquest braç, és a dir, posant temps quan el que necessites és força i dominar la paraula, ja que no saps explicar el que et pregunten». És per això que és una eina. Crec que l'assignatura de llengua, tant de català com de castellà, està molt mal encarada. En el sentit que arribes a primer

d'ESO i fas «la comunicació» en català i castellà, a segon, «mètodes de la comunicació» un altre cop, a tercer, una altra vegada... Els conceptes de llengua són complicats, però el problema més greu que hi ha és la vagància intel·lectual.

«Vagància intel·lectual», quin concepte!

A la classe, és el fet de preguntar qui sap alguna cosa concreta i la resposta inicial

sempre és «ui no, jo no ho sé». Sempre els dic: «pensa una mica» i llavors et diuen «ah sí, ho sé». És allò de no saber el que tens al cap i tenir la preocupació de buscar-ho. És una lluita; quan feia classe, els deia: «avui treballarem molt», i els feia un supere esquema a la pissarra i em deien «avui hem treballat molt, eh?». Me'ls mirava i contestava: «avui no heu fet res, només heu copiat». En canvi, quan els deia: «explica'm què és una cadira?», deixaven la resposta en blanc perquè no eren capaços de dir amb paraules el que era una cadira.

Creu que amb l'ús de les pantalles i les noves tecnologies hi ha hagut un retrocés pel que fa al llenguatge?

La tecnologia és un problema en l'àmbit de la comunicació més que la llengua. Influxa molt perquè s'ha instaurat la filosofia del «ja» i del «ho vull tot ara» i penso que no va bé. També és cert que demanem a la mainada que llegeixi i això em fa ràbia, ja que si preguntes en un claustre qui del professorat llegeix un llibre per voluntat pròpia, són quatre els que aixequen la mà. Una altra cosa que no m'agrada és allò de «que no facin servir el mòbil». Perdona? Si nosaltres el fem servir constantment! Els demanem coses molt hipòcrites en aquest sentit i tot això és com un camp de cultiu complicat.

«El problema més greu és la vagància intel·lectual»

La passió per la llengua i la literatura es fa palesa perquè han posat el seu nom a la biblioteca per homenatjar la seva trajectòria com a docent. Com ho valora?

He dedicat gairebé quaranta anys, concretament trenta-vuit, a la docència. Per a mi ha estat tot un honor que hi posin el meu nom, tinc molt bona relació amb tot el professorat. Per a mi això és casa meva i hi ha gent d'aquest claustre que és magnífica i sovint penso que no els arribo ni a la sola de la sabata.

Sembla que li costa veure i dir que la seva figura ha estat molt rellevant en aquest centre educatiu.

Sí, i em fa vergonya, eh? Jo vaig començar a FP. Era molt partidària de la formació professional, i era molt difícil ensenyar llengua a FP, per això penso que hi ha molts altres professors i professores que també es mereixen un reconeixement. L'únic avantatge que tinc com a persona és que sempre tinc temps per a tot i per a tothom, no tinc mai un «ara no que tinc pressa» i penso que això és el que ha fet que l'INS Nar-

ÀNGEL REYNAL

«El que recomano a l'alumnat és que a la seva habitació tinguin una lleixa amb els llibres de la seva vida»

cís Monturiol tingui aquest caliu humà amb mi. A més, com a filosofia de centre s'ha sabut mantenir molt bé, per exemple amb *Els Pastorets* i totes les propostes que s'organitzen, hi ha molts factors que fan que aquest institut sigui com una casa per a nosaltres i que tingui un caliu especial que dic.

Entenc que cada alumne té el seu llibre. Quin és el que més ha recomanat?

És complicat escollir-ne un perquè sempre dic que no soc capaç de recomanar ni per a mi. Quan em demanen això, sempre pregunto: «com tens el cos?» No és el mateix un llibre en un moment de la teva vida que en un altre. El que recomano als alumnes és que a la seva habitació tinguin una lleixa amb els llibres de la seva vida, aquells que els impressionen i els ajuden, ja que al cap de vint anys diran: «ostres, per què aquest llibre tan dolent em va impressio-

L'OFF DE RECORD

Nascuda a Salamanca, la professora de Llengua i Literatura compartiria una conversa amb qualsevol persona:

«m'agrada molt parlar, sobretot amb la gent gran». Sobre el refrany que l'acompanya al dia a dia, explica que la seva mare era molt refranyera i ara se n'ha adonat que ella també. **«La meva mare sempre deia: qué me hiciste? Lo que no me pusiste!»** La BSO de la seva vida és **Paco Ibáñez** i posava les seves cançons a tot drap a l'alumnat. A la Gabi dels dotze anys li diria **«allò que diu Gil de Biedma que la vida de veritat un l'aprèn més tard»**, i a la del futur li diria **«que la vida m'atalanti, que vol dir que la vida et sereni i et doni un pòsit»**.

nar tant?». O al revés! Hi ha llibres que són de la vida i va molt bé rellegir-los perquè en un llibre no hi ha mai un sol llibre, un llibre són molts llibres en un mateix. Jo soc gran i tinc una càrrega que em fa entendre les coses d'una manera i tu, per exemple, en tens una altra i tens unes circumstàncies vitals totalment diferents. Per tant, encara que llegim el mateix llibre, mai serà exactament el mateix. En aquest sentit, vull destacar una les coses que més em disgusta de la política, intentaré no posar-m'hi massa, és el que ha fet que l'extrema dreta ens hagi tret el dret a la cultura. S'han apropiat d'obres que interpreten totalment al revés del que són i això em molesta.

Fins ara hi havia lectures obligatòries, i actualment la intenció és que l'alumnat llegeixi, sigui el que sigui?

Ara també n'hi ha que són obligatòries, però penso que aquest terme és una contradicció, ja que llegir ha de ser un plaer. Ningú pot posar-te una pistola al pit i dir-te «llegeix». També és cert que sovint tractem els alumnes de rucs i no ho són. Sobre tot, quan veus que a segon de batxillerat els posen obres adaptades. Si jo fos alumna, m'enfadaria molt perquè m'estan tractant de tonta i que no soc capaç d'entendre una obra original del segle XVIII. Si me l'adapten, donen per suposat que intel·lectualment no hi arribo, i com a professora penso que no és una bona política. Sobre si ha de ser o no obligatori llegir, penso que no pots obligar a llegir, però és cert que els has d'obligar a ampliar el camí.

Amb trenta-vuit anys de docència, com ha vist l'evolució de l'educació?

Penso que ara hem perdut una mica l'òre-mus, anem donant ventades i no sabem cap on anem. Em sembla trist, ja que penso que no són clares les funcions que ha de desenvolupar el professorat, se suposa que també has de ser psicòleg i, compte, perquè no juguem a nines i podem fer més mal que bé. Nosaltres som especialistes en temàtiques, naturals, història, llengua..., i

és veritat que intentes tenir responsabilitat i valors per transmetre a la mainada, però educar ha de ser una tasca dels pares.

Ara sembla que s'educa més que no pas s'ensenya. Ho pensa així?

Com et dic, jugar a ser psicòlegs sempre m'ha fet molta por. I una altra cosa que trobo que no es fa bé des del departament és que són incoherents perquè et diuen que has d'adaptar-te al moment del dia —una cosa que jo he fet tota la vida—, però després et demanen que justifiquis cada minut de la classe. Perdona? Si em dius que el més important és la mainada i ha d'aprendre, si jo he de perdre mitja hora per saber què és una cadira, ens hi estarem mitja hora, i a la programació què he de dir? Que no l'hem pogut fer? Si em dius «fes com tu creguis», després no em demanis una programació de tal dia, tal hora, tal exercici... En què quedem? Un altre factor que em sembla denigrant i molt ofensiu és que des del departament et diuen que has de rebre l'alumne amb un somriure perquè pot estar traumatitzat... Per tant, estan donant per fet que tu no saps rebre un alumne? M'has de dir que he ser amable i educat amb l'alumne? Què suposeu? Aquestes coses creen mala maror, a mi no em va agradar gens llegir-ho i ja no estic en actiu, imagina't.

Deu fer ràbia a una professora com vostè allò de «los niños catalanes no saben hablar español».

Fa molta ràbia, sí, i és trist que una cosa tan important com la llengua, que serveix per unir, sigui motiu de conflicte.

Ara està jubilada però el seu lligam amb l'institut continua amb la gestió de la biblioteca?

De la gestió se n'ocupa la Sònia, que ho fa molt bé. Jo l'any passat venia un dia a la setmana i l'ajudava. Aquest any vaig dir que em jubilaria del tot i ja no vindria, però m'entra el cuquet i quan vinc un dia encara m'entra més. Per tant, l'ajudo amb el que puc i m'agrada molt. ■